

« زیرساخت های هدایت »
مبنای طبقه بندی علوم اسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسنامه اثر:

حجت الإسلام علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) در دومین رونمایی از محصولات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی در مدرسه مروی تهران، در بخش اول سخنرانی خود به تشریح نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی پرداختند و در قسمت دوم صحبت های خود در راستای تحول در علوم، موضوع طبقه بندی علوم را مورد بحث قرار دادند، این جزوه مربوط به تبیین طبقه بندی علوم است که توسط ایشان ارائه شده است.

نام جلسه : دومین رونمایی از محصولات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی

مدت جلسه: ۱۸ دقیقه

تاریخ جلسه: ۱۳۹۴

مکان: مدرسه مروی - تهران

فهرست نویس: امین عزیزی

- ۱ خیزش رویش های انقلاب برای اسلامی کردن جامعه در سه سطح اداره جامعه، علوم انسانی، مدل تربیت به وجود آمده است ۵
- ۲ پذیرش یا تحول در طبقه بندی علوم، کدام راه لازمه فرآیند اسلامی سازی مفاهیم است؟ ۶
- ۳ طبقه بندی علوم در نقشه راه، براساس «زیرساخت هدایت» است ۱۰

۱ خیزش رویش های انقلاب برای اسلامی کردن جامعه در سه سطح اداره جامعه، علوم انسانی، مدل تربیت به وجود آمده است

به منت الهی و به برکت انقلاب اسلامی جمعیت‌هایی برای اسلامی کردن جامعه حرکت می‌کنند؛ چه اسلامی کردن علوم انسانی، چه اسلامی کردن الگوهای اداره جامعه و چه اسلامی کردن با نگاه‌های خرد که برای مثال مدرسه‌ای تأسیس می‌کنند و ۲۰۰ دانش‌آموز را با مدل خاصی تربیت می‌کنند؛ البته اینها سر جای خود محترم‌اند ولی این همه کار نیست. همه این اقدامات که با موضوع اسلامی شدن در حال شکل‌گیری است، حکایت از خیزش رویش‌های انقلاب برای تحول در علوم انسانی^۲ و نحوه اداره جامعه^۳ می‌باشد. این اتفاقات یک واقعیت غیر قابل انکار است. لازم نیست خیلی اهل رصد باشید و یا خیلی نکته بین باشید تا متوجه این موضوع شوید.

۱.۱ قیام برای خروج از مفاهیم غربی، نقطه اشتراک همه رویش های انقلاب است

در همه شهرستان‌ها - بعضی دوستان با گروه‌های اجتماعی در شهرستان‌ها ارتباط دارند و می‌بینند که گروه‌های مختلفی قیام کردند - ، همه این گروه‌ها برای خروج از مفاهیم غربی قیام کرده‌اند؛ خصوصاً بعد از طراحی اسرائیلی-صهیونیستی فتنه ۸۸ جمعیت‌های بیشتری این مسیر را پیگیری می‌کنند.

^۱ از این نوع فعالیت فرهنگی تربیتی نخستین بار توسط شهید بهشتی در سال ۱۳۳۳ با تأسیس دبیرستان دین و دانش در قم آغاز شده است که خود وی شخصاً سرپرستی و ریاست آن را برعهده داشت. درحال حاضر در سراسر کشور موجی از تأسیس مؤسسات تربیتی آموزشی با محورهای دینی بوجود آمده است. در بسیاری از آنها با استفاده از بند متفرقه آموزش و پرورش، دانش‌آموزان را منفک و کاملاً در اختیار می‌گیرند و در پایان سال فقط در آزمون شرکت می‌کنند. لذا برنامه‌های تربیتی خود را اجرا می‌کنند.

^۲ طرح مسئله علم دینی به طور کلی و علوم انسانی اسلامی به طور خاص در ایران قبل از انقلاب در میان برخی نخبگان فکری جامعه ایجاد شد. وقوع انقلاب اسلامی در ایران و ظهور یک نظام سیاسی مبتنی بر اسلام را باید نقطه‌ی عطفی در این حوزه و اولین موج تحول در علوم انسانی محسوب کرد. مطالبه مقام معظم رهبری در سال ۷۹ را نیز می‌توان دومین موج این تحول دانست. دیدگاه‌ها نسبت به تحول در علوم انسانی از قبل از انقلاب تاکنون دستخوش تحولاتی شده است.

^۳ به فرموده امام خامنه‌ای (مدظله)، تحول در جوامع اسلامی و برای بشر، یک سنت لایتغیر الهی است. هیچ کس نمی‌تواند در برابر تحول جامعه بشری بایستد و به انکار آن برخیزد و انسان را به ایستایی ترغیب کند. تحولات بشری دیر یا زود، یکی پس از دیگری اتفاق می‌افتند که انسان با عزم و همت خود سررشته‌دار این تحولات به شمار می‌رود. راز ماندگاری و رمز تعالی بشر هم در این نکته نهفته است که کلید تحولات اجتماعی در دست او قرار دارد و سکون از او به دور است.

« ما باید مدیریت کنیم که تحول در جهت درست انجام بگیرد؛ این وظیفه موه‌ترین در حوزه است. مدیران حوزه، فضایی حوزه، صاحب نظران حوزه باید همتشان این باشد.» جمع اساتید، روحانیون و طلاب حوزه علمیه قم، ۱۳۸۶/۹/۸.

« وظیفه نخبگان فکری و فرهنگی جامعه و حوزه و دانشگاه، مدیریت این تحول است. نه باید تحولات را سرکوب کرد، نه باید تسلیم هر تحولی شد» دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های سمنان، ۱۳۸۵/۸/۱۸.

۲ پذیرش یا تحول در طبقه بندی علوم، کدام راه لازمه فرآیند اسلامی سازی مفاهیم است؟

نکته‌ای را می‌خواهم خطاب به این جریان تحول در جامعه عرض کنم که در مورد طبقه‌بندی علوم است. در این راستا سؤال بنده این است که اگر خواستیم به سمت تحول در علوم انسانی برویم و علوم انسانی را اسلامی بکنیم، آیا باید طبقه‌بندی موجود در علوم را بپذیریم و با حفظ همین طبقه‌بندی فرآیند اسلامی سازی مفاهیم را پیگیری کنیم یا فرآیند اسلامی سازی مفاهیم شامل تغییر در طبقه‌بندی علوم هم می‌شود؟

۲.۱ علوم پایه، علوم انسانی، علوم تجربی، طبقه بندی علوم موجود است

در هر کدام از این طبقات هم رشته‌هایی وجود دارد. برای مثال وقتی وارد طبقه علوم انسانی شویم رشته‌ای داریم به نام جامعه‌شناسی، رشته‌ای وجود دارد به نام روانشناسی و یا فلسفه. در علوم پایه هم طبقه بندی هست، مثلا رشته‌ای داریم به نام ریاضی، به نام فیزیک و

آیا این طبقه‌بندی را باید پذیرفت و اسلامی سازی علوم را پیگیری کرد و یا اسلامی کردن این فرآیند شامل تغییر در طبقه‌بندی هم می‌شود.

۲.۲ پذیرش طبقه بندی علوم موجود در آثار همه نخبگان جامعه پیدا است

تقریبا آثار همه نخبگانی که در جامعه است این طبقه‌بندی را پذیرفته‌اند؛ یعنی اینکه رشته‌ای به نام جامعه شناسی را پذیرفته‌اند و قائلند که عدل آن باید جامعه شناسی اسلامی هم داشته باشیم، یا اگر روانشناسی غربی داریم باید روانشناسی اسلامی هم داشته باشیم.

۲.۳ اعتقاد به پاسخگو بودن اسلام در همه زمینه ها، علت ادعای تدوین اسلامی همه رشته های موجود است

به عبارت دیگر هر آنچه در دپارتمان‌های علمی غرب نظریه‌پردازی شده و رشته‌های علمی را معرفی کرده است را پذیرفته‌اند؛ چون معتقدیم اسلام پاسخگو است، حتما باید مطرح کنیم که جامعه شناسی اسلامی، روانشناسی اسلامی، اقتصاد اسلامی و ... را تدوین خواهیم کرد.

۲.۴ نقد به پذیرش طبقه بندی موجود و طرح تحول در علوم انسانی با محوریت زیرساخت های هدایت در اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

ما در اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی این بحث را به چالش کشیده‌ایم؛ به این معنا که طبقه بندی علوم خصوصاً در حوزه علوم انسانی به محوریت زیرساخت‌های هدایت دچار تحول خواهد شد.

۲.۴.۱ نقشه راه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، شرح «هدایت بنیان» بودن اداره جامعه با نگاه اسلامی است

توضیح بیشتر اینکه؛ در الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت یک جمله مشهور داریم که مباحث نقشه راه شرح این جمله است و آن این است که اداره جامعه با نگاه اسلامی «هدایت بنیان» است؛ یعنی اگر کسی خواست با مدل و الگوی اسلامی جامعه را اداره کند، باید «هدایت» را از پایگاه موضوع خودش فربه کند.

۲.۴.۲ اسلامی نبودن هر اقدام، گامی در جهت تضعیف «هدایت» در جامعه است.

اگر در جامعه طوری عمل شود که هدایت در جامعه تضعیف شود؛ برای مثال ارزش افزوده ایجاد کنیم یا در بخش قضایی کار خاصی انجام دهیم ولی خروجی آن فربه کردن هدایت نشود- ما در نقشه راه، خصوصاً در دوره ۲۳ جلدی دوره مبانی نظری استدلال کردیم، جمع بین ادله کردیم، استظهار کردیم که - این مدل اسلامی نیست.

۲.۴.۳ تبیین نظری یکی از زیرساخت های ایجاد هدایت است

پیش فرض در این الگو این است که باید هدایت بنیان عمل کنیم. یک سؤال مطرح می‌شود که آیا هدایت فقط با تبیین نظری اتفاق می‌افتد و فقط باید ابلاغ کرد؟ یا اینکه تبیین هدایت از ضلالت یکی از زیرساخت‌های ایجاد هدایت در جامعه است

۲.۴.۴ برنامه برای زیرساخت های غیر نظری، لازمه ایجاد هدایت است

باید برای سایر زیرساخت‌های هدایت برنامه داشته باشیم، در مباحث الگوی پیشرفت اسلامی آمدم زیرساخت‌های غیر نظری هدایت را بحث کردیم.

۲.۴.۴.۱ نفی سبیل، به دلیل

اثر نگرش سازی آن، یکی از

زیرساخت های غیر نظری

هدایت است

برای مثال فقهای عظام شیعه در مورد نفی سبیل بحث کرده‌اند. این مسأله یکی از مسلمات فقهی است.^۵ ما در نقشه راه با تشکیل خانواده روایات هم جهت اثبات کردیم که مسأله نفی سبیل از زیرساخت های هدایت است و اثر آن را نگرش سازی دیدیم.

۲.۴.۴.۱.۱ شکستن نفی سبیل

و تسلط کفار، عامل ایجاد حالت

تدافعی تبیین به رفع شبهات و

عدم شرایط برای فهم عمیق

میشود

اگر کفار مسلط شدند، باعث می‌شود که تبیین ما به رفع شبهات محدود شود؛ بالاخره وقتی یک عالم می‌خواهد ضلالت را از هدایت تبیین کند، اگر آثار کفار در جامعه باشد اول باید این آثار را از بین ببرد و بعد بحث تبیینی ارائه کند. در فرض شکستن نفی سبیل، تبیین حالت تدافعی پیدا می‌کند، حالت رفع شبهه پیدا می‌کند، بیان مفاهیم به صورت عمیق نمی‌شود.^۶

۲.۴.۴.۲ شکل گیری شخصیت،

مؤثر بر فهم عمیق دین است

یا مثلاً غیر از مسئله نفی سبیل، در مسئله دوره شکل گیری شخصیت، اگر در دوره شکل گیری شخصیت بر این موضوع مواظبت نکردیم که الان هم

^۴ قاعده نفی سبیل تاکید بر عزت اسلامی است؛ بر اساس این قاعده (قاعده نفی سبیل کافرین بر مسلمین) خداوند در قوانین و شریعت اسلام هر راه نفوذ و تسلط کفار بر مسلمین را بسته است. «و لن یجعل الله للكافرین علی المؤمنین سبیلاً؛ هرگز خداوند برای کافران نسبت به اهل ایمان راه تسلط را باز نگذاشته و باز نخواهد نمود»، (سوره نساء، آیه ۱۴۱). این اصل یکی از اصول مهم حاکم بر مناسبات اسلامی با دیگر کشورهاست که سابقه تاریخی نیز دارد، از جمله در فتوای تحریم تنباکو توسط میرزای شیرازی و نفی قانون کاپیتولاسیون توسط امام خمینی (ره)، به قاعده نفی سبیل استناد شده است. آیات قرآنی (نساء آیه ۱۴۱) احادیث و اجماع فقها نیز این اصل را ثابت می‌کند.

^۵ متأسفانه در همین مسأله اخیر (مذاکرات هسته ای در دولت تدبیر و امید)، برجام (برنامه جامع اقدام مشترک) در بعضی قسمت‌ها این قاعده به چالش کشیده شد.

انتقال از متن

^۶ اگر به تاریخ حرکت علما نگاه کنیم، آنچه مشاهده می‌شود دفاع علما در برابر شبهات است. برای مثال انتشار مطالبی بود که جرجی زیدان — تاریخ‌نگار و نویسنده عرب — در کتاب خود «تاریخ آداب اللغة العربیة»، ظلمی آشکار بر شیعیان روا داشته و تمامی حقوق آنان را نادیده انگاشته بود. زیدان در این کتاب گفته بود: «برخی دیگر از فقهای زمانه ما فقهای شیعه هستند که هیچ‌یک از آنان شایسته ذکر نیست و برخی از آنان به امام و پیشوایی منسوب نیستند. نام‌آورترین اینان یحیی بن آدم بن سلیمان (۲۰۳ ق.) است که کتاب «خراج» از اوست و جوینبول آن را در سال ۱۸۹۶ م در لیدن به چاپ رساند.»

پس از انتشار این مطلب سه عالم دینی، وظیفه خود دانستند با نگارش کتاب‌هایی به دفاع از کرامت شیعی برخیزند و حقایق پوشیده بر جهان و تاریخ بشری را آشکار کنند. در همین راستا، علامه شیخ محمدحسین کاشف الغطاء کتاب «المراجعات و المطالعات» را در دو جلد به نگارش درآورد و در آن لغزش‌های جرجی زیدان را در کتابش برشمرد. سید حسن صدر نیز کتاب «تأسیس الشیعة لعلوم الإسلام» را تألیف کرد که در سال ۱۳۵۴ ق. در بغداد به چاپ رسید. شیخ آقا بزرگ تهرانی، در این میان دو دایره المعارف بزرگ را به نگارش درآورد: نخست «الذریعة إلی تصانیف الشیعة» و سپس «طبقات أعلام الشیعة».

^۷ بنا به فهمی که از روایت پیدا کردیم از انعقاد نطفه شروع می‌شود تا آخر ۷ ساله سوم؛ در این چهار مرحله شکل می‌گیرد.

رسول خدا - صلی الله علیه وآله وسلم - فرموده است :

مواظبت نمی‌شود و فقط به تبیین مسأله پرداختیم، این شخصیت‌ها به لحاظ ظرفیتی نمی‌توانند فهم عمیقی را که فقها مطرح می‌کنند درک کنند.

البته در اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی ۸۱ موضوع را که زیرساخت هدایت هستند بحث کردیم که اگر همه اینها برنامه‌ریزی شوند، خروجی آن فریه شدن امر هدایت می‌شود.

۲.۴.۵ فریه شدن امر هدایت، با برنامه ریزی برای زیرساخت های ۸۱ گانه در اولین نقشه راه تولید الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت محقق می شود

پیشنهاد می‌کنم برای مشخص شدن جایگاه این زیرساخت‌ها جزوه نظریه مادر الگوی پیشرفت اسلامی یا نظریه پردازش موضوعات جهت‌ساز مطالعه شود.

۲.۴.۵.۱ مطالعه نظریه مادر الگوی پیشرفت اسلامی یا نظریه پردازش موضوعات جهت‌ساز، جایگاه این زیرساخت‌ها را مشخص می‌کند

« الولدُ سیدُ سبعِ سنينَ، و عبدُ سبعِ سنينَ، و وزيرُ سبعِ سنينَ ». (مکارم الاخلاق، الطبرسی، ص ۲۲۲؛ سفینه البحار، محدث قمی، ج ۲، ص ۶۸۴)

« فرزند، هفت سال [نخست] سرور، و هفت سال [دوم] عبد [و مطیع]، و هفت سال [سوم] وزیر [و معاون] است. »

امیرمؤمنان - علیه السلام - فرموده است:

« يُرَخَى الصَّبِيُّ سَبْعًا و يُؤَدَّبُ سَبْعًا و يَسْتَعْدَمُ سَبْعًا ». (مکارم الاخلاق، الطبرسی، ص ۲۲۲؛ سفینه البحار، محدث قمی، ج ۲، ص ۲۲۳).

« کودک در هفت سال [نخست زندگی] آزاد گذارده می‌شود و در هفت سال [دوم] ادب آموخته می‌شود و در هفت سال [سوم] به خدمت گرفته می‌شود. »

حضرت امام جعفر صادق - علیه السلام - فرمود:

« دَعِ ابْنَكَ يَلْعَبُ سَبْعَ سنينَ و يُؤَدَّبُ سَبْعًا و أَلْزَمَهُ نَفْسَكَ سَبْعَ سنينَ ». (مکارم الاخلاق، الطبرسی، ص ۲۲۲؛ سفینه البحار، محدث قمی، ج ۲، ص ۲۲۲؛ سفینه البحار، ج ۲، ص ۶۸۴).

« فرزند خود را تا هفت سالگی آزاد گذار [تا به بازی بپردازد] و باید در هفت سال پس از آن ادب آموزد و در هفت سال سوم او را با خود همراه کن [تا از مشورت با او برخوردار گردی و در کارها از وی کمک بگیری]. »

^۸ هیچ نوع آموزشی داده نمی‌شود که شکل‌گیری شخصیت چیست تا پدر مادرها مواظبت کنند.

^۹ « اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی "نظریه مادر الگوی پیشرفت اسلامی را "نظریه پردازش موضوعات جهت‌ساز" می‌داند. این نقشه راه‌بردی و کاربردی معتقد است که توجه به "جهت‌سازها" در اداره جامعه نتیجه اش "هدایت نظامات ذهنی" است. به دلیل شکل‌گیری خلقت انسانها بر اساس "قدرت

**۲.۴.۵.۲ هدایت دارای ده ها
زیرساخت غیر نظری و یک
زیرساخت نظری است**

حرف اصلی این است که هدایت، یک زیرساخت نظری و ده ها زیرساخت غیر نظری دارد.

**۲.۴.۵.۲.۱ بخش عظیمی از
توان در مباحث نظری اتلاف می
شود**

متأسفانه وقتی در جامعه به سمت امر هدایت می رویم، بخشی عظیمی از توان خود را برای مباحث نظری می گذاریم.

**۲.۴.۵.۲.۱.۱ تلاش برای تبیین
نظری حج برای ایجاد انگیزه و
عدم توجه به تربیت افراد بدون
دغدغه در آموزش و پرورش، از
مصادیق بی توجهی به مکانیزم
غیر نظری هدایت است**

برای مثال می گوئیم حج ابراهیمی چیست، ولی توجه نداریم که افرادی در آموزش و پرورش تربیت می شوند که اصلاً دغدغه ای ندارند تا تبیین شما برای آنها انگیزه ی حرکت ایجاد کند. بنابراین مکانیزم های غیرنظری هدایت را باید جدی گرفت.

**۳ طبقه بندی علوم در
نقشه راه، براساس
«زیرساخت هدایت»
است**

این نکته را برای نتیجه بحث عرض کنم؛ به نظر اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی طبقه بندی علوم در علوم انسانی به محوریت زیرساخت هدایت است.

اختیار و انتخاب " اسلام پایه الگوی اداره جامعه را "مفهوم هدایت نظامات ذهنی" می داند و در "نظریه پردازش موضوعات جهت ساز" آثار اجتماعی هدایت انسانها در کنار آثار روانشناختی و آخرتی هدایت مورد تحلیل و بررسی قرار می گیرد.

<http://nro-di.blog.ir/post/170>

۳.۱ موضوعات باید با فقه حکومتی اثبات شده باشند که زیرساخت های هدایت اند

یعنی هرآنچه که از طریق تفقه اثبات شده است و نه از طریق عقل محض حتی اگر فلسفه صدرایی^{۱۰} باشد در این مباحث فقه موضوعیت دارد و البته فقه حکومتی^{۱۱}.

۳.۲ زیرساخت های هدایت سرفصل های تحقیق علوم انسانی جدید می شوند

هر آنچه اثبات شد که زیرساخت هدایت است باید سرفصل تحقیق در حوزه علوم انسانی شود؛ لذا برخی سرفصل های موجود را خواهیم پذیرفت و برخی را نخواهیم پذیرفت.

۳.۳ طبقه بندی علوم به محوریت هدایت باز تعریف می شوند

اگر آمدم طبقه بندی علوم را به محوریت زیر ساخت های هدایت باز تعریف کردیم،

۳.۳.۱ اشرف علوم از منظر الگوی پیشرفت اسلامی ، علوم انسانی است

در مرحله دوم و طبقه بندی کلان، اشرف علوم از منظر تمدن اسلامی و الگوی پیشرفت اسلامی، علوم انسانی می شود نه علوم پایه.

^{۱۰} فلسفه صدرایی به علت نام مؤسس آن صدرالدین محمد شیرازی مشهور به ملاصدرا و صدرالمتألهین به فلسفه صدرایی مشهور می باشد. تا قبل از ملاصدرا فلسفه بر « ماهیت » اصالت داشت اما ملاصدرا با این پرسش که " چگونه ممکن است که وجود با این همه وسعت و شمول بی نظیرش یک مفهوم صرف باشد که خارج از ذهن عینیت و اصالتی نداشته باشد"، با نظریه « اصالت وجود » به این سؤال خود پاسخ داد. البته حکمای پیش از او مانند ابن سینا و پیروانش نیز این سخن را می گفتند .

برگرفته از مجموعه مقالات همایش جهانی حکیم ملاصدرا، اول خرداد ماه ۱۳۷۸ - تهران، ج ۱، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۰ش.

^{۱۱} «فقه حکومتی» ، یکی از مباحث اصلی در حوزه فلسفه فقه می باشد، نگرشی کل نگر و مبتنی بر دیدگاه حداکثری از دین است. فقه حکومتی، به مثابه یک روش و رویکرد در مقابل فقه فردمحور به شمار می رود و وصفی عام و حاکم بر تمامی ابواب فقه است؛ بدین معنا که فقیه در مقام استنباط احکام شرعی، اجرای احکام در بستر نظام حکومتی اسلامی را به عنوان نهاد اداره جامعه، مدنظر قرار می دهد.

معرفت سیاسی سال چهارم بهار و تابستان ۱۳۹۱ شماره ۱ (پیاپی ۷)

۳.۳.۲ ساینیتیک و

پوزیتیویسم اشرف علوم غربی

هستند

اکنون در غرب بر خلاف ادعاهایی که وجود دارد ساینیتیک و پوزیتیویسم اصل است.^{۱۲}

۳.۳.۲.۱ شناخت جامعه در

غرب با نام مکانیک جامعه آغاز

شد و بعدها نام آن به علم جامعه

شناسی تغییر یافت

آن روزی که در غرب جامعه‌شناسی شروع شد ابتدا نام آن مکانیک جامعه بود و بعدها شد جامعه‌شناسی.^{۱۳}

۳.۳.۲.۲ تمدنی مبتنی بر

تحلیل مکانیکی جامعه همانند

تحلیل یک قطعه مکانیکی به

وجود آمد

یعنی یک تمدنی بر اساس علوم پایه شکل گرفته بود و همانطوری که یک قطعه مکانیکی را تحلیل می‌کردند جامعه را به همین نحو تحلیل می‌کردند.

۳.۳.۳ تحول در طبقه بندی

علوم انسانی در نقشه راه به

محوریت « زیرساخت های

هدایت » اتفاق می افتد

در اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی ابتدا طبقه‌بندی علوم انسانی را به محوریت زیرساخت‌های هدایت عوض می‌کنیم.

^{۱۲} مفهوم علم معادل هر نوعی از دانش (Knowledge) است، که قواعد روش علمی برای دستیابی به آن دانش الزامی نیست و علم شامل مجموعه‌ای از آگاهی‌ها، دانش‌ها و معلوماتی است که انسان توانسته از طریق روش‌های گوناگون تا به امروز به آنها آگاهی پیدا کند. اصطلاحاتی چون علم اخلاق، علم حدیث و علم ریاضیات نشان دهنده کاربرد این معنا از علم هستند. در مقابل مفهوم دیگری از علم به‌طور خاص وجود دارد که معادل واژه انگلیسی (Science) است که از ریشه لاتینی «ساینیتیا» به معنای دانستن گرفته شده‌است و متناظر با آن بخشی از دانش بشری است که از طریق روش‌های تجربی حاصل شده‌است و قواعد علم تجربی بر آن حاکم است.

عبدالکریم سروش. علم چیست، فلسفه چیست. حکمت، ۱۳۷۵، ۳.

پوزیتیویسم/اثبات‌گرایی (POSIVIVISM): پوزیتیویسم، از POSITIVE به معنای واقعی، مثبت، صریح، تحقیقی، تحصیل‌گرایی و اثبات‌گرایی می‌باشد. پوزیتیویسم اصطلاحی فلسفی است که بر اساس آن، تنها روش معتبر تحقیق و شناخت، روش علمی تجربی دانسته می‌شود. روشی که بر پایه تجربه است.

^{۱۳} علم جامعه‌شناسی در قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی به وجود آمد اگر چه از سنت عقل‌گرایی موجود که در ابتدا توسط فلاسفه یونان باستان بنا شده بود بهره جسته‌است. واژه ی فرانسیسی Sociology نخستین بار در ۱۸۳۷ توسط آگوست کنت فیلسوف فرانسوی ابداع شد، هر چند او را مؤسس رشته علمی جامعه‌شناسی به حساب نمی‌آورند. [۲] کنت با الهام گرفتن از علم فیزیک و ملاحظه موفقیت آن، هدفش را یافتن قوانین همواره صادق حاکم بر جوامع انسانی توسط یک روشی علمی تعریف کرد. کنت در ابتدا علم‌اش را فیزیک اجتماعی نامید، اما بعدها نام آن را به جامعه‌شناسی تغییر داد. او می‌خواست چیزی مشابه آنچه در فیزیک انجام شده بود را در جوامع انسانی پیاده‌سازی کند. انجمن جامعه‌شناسی ایران دوره چهارم، ش. شماره ۱ (بهار ۱۳۸۱): صص. ۱۶۳-۱۶۱

تغییر طبقه‌بندی علوم انسانی به محوریت زیرساخت‌های هدایت باعث تبعیت علوم پایه و تجربی از علوم انسانی می‌شود.

۳.۳.۴ تبعیت علوم پایه و تجربی از علوم انسانی به محوریت زیرساخت‌های هدایت است

هدایت برای ما اصل است، اگر هدایت نبود جامعه اسلامی نخواهد بود.

۳.۳.۵ هدایت اصل است و عدم آن یعنی عدم جامعه اسلامی

۱ خیزش رویش های انقلاب برای اسلامی کردن جامعه در سه سطح اداره جامعه، علوم انسانی، مدل تربیت به وجود آمده است..... ۵

- ۱.۱ قیام برای خروج از مفاهیم غربی، نقطه اشتراک همه رویش های انقلاب است..... ۵
 ۲.۱ علوم پایه، علوم انسانی، علوم تجربی، طبقه بندی علوم موجود است..... ۶

۲ پذیرش یا تحول در طبقه بندی علوم، کدام راه لازمه فرآیند اسلامی سازی مفاهیم است؟.. ۶

- ۲.۲ پذیرش طبقه بندی علوم موجود در آثار همه نخبگان جامعه پیدا است..... ۶
 ۲.۳ اعتقاد به پاسخگو بودن اسلام در همه زمینه ها، علت ادعای تدوین اسلامی همه رشته های موجود است..... ۶

۲.۴ نقد به پذیرش طبقه بندی موجود و طرح تحول در علوم انسانی با محوریت زیرساخت های هدایت در

اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی..... ۷

۲.۴.۱ نقشه راه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، شرح « هدایت بنیان » بودن اداره جامعه با نگاه اسلامی است..... ۷

۲.۴.۲ اسلامی نبودن هر اقدام، گامی در جهت تضعیف « هدایت » در جامعه است..... ۷

۲.۴.۳ تبیین نظری یکی از زیرساخت های ایجاد هدایت است..... ۷

۲.۴.۴ برنامه برای زیرساخت های غیر نظری، لازمه ایجاد هدایت است..... ۷

۲.۴.۴.۱ نفی سیل، به دلیل اثر نگرش سازی آن، یکی از زیرساخت های غیر نظری هدایت است..... ۸

۲.۴.۴.۲ شکل گیری شخصیت، مؤثر بر فهم عمیق دین است..... ۸

۲.۴.۵ فربه شدن امر هدایت، با برنامه ریزی برای زیرساخت های ۸۱ گانه در اولین نقشه راه تولید الگوی

اسلامی ایرانی پیشرفت محقق می شود..... ۹

۲.۴.۵.۱ مطالعه نظریه مادر الگوی پیشرفت اسلامی یا نظریه پردازش موضوعات جهت ساز، جایگاه این زیرساخت ها را

مشخص می کند..... ۹

۲.۴.۵.۲ هدایت دارای ده ها زیرساخت غیر نظری و یک زیرساخت نظری است..... ۱۰

۲.۴.۵.۲.۱ بخش عظیمی از توان در مباحث نظری اتلاف می شود..... ۱۰

۲.۴.۵.۲.۱.۱ تلاش برای تبیین نظری حج برای ایجاد انگیزه و عدم توجه به تربیت افراد بدون دغدغه

در آموزش و پرورش، از مصادیق بی توجهی به مکانیزم غیرنظری هدایت است..... ۱۰

۳ طبقه بندی علوم در نقشه راه، براساس «زیرساخت هدایت» است..... ۱۰

۳.۱ موضوعات باید با فقه حکومتی اثبات شده باشند که زیرساخت های هدایت اند..... ۱۱

۳.۲ زیرساخت های هدایت سرفصل های تحقیق علوم انسانی جدید می شوند..... ۱۱

۳.۳ طبقه بندی علوم به محوریت هدایت باز تعریف می شوند..... ۱۱

۳.۳.۱ اشرف علوم از منظر الگوی پیشرفت اسلامی، علوم انسانی است..... ۱۱

۳.۳.۲ سایننتیک و پوزیتیویسم اشرف علوم غربی هستند..... ۱۲

۳.۳.۲.۱ شناخت جامعه در غرب با نام مکانیک جامعه آغاز شد و بعدها نام آن به علم جامعه شناسی تغییر یافت..... ۱۲

۳.۳.۲.۲ تمدنی مبتنی بر تحلیل مکانیکی جامعه همانند تحلیل یک قطعه مکانیکی به وجود آمد..... ۱۲

۳.۳.۳ تحول در طبقه بندی علوم انسانی در نقشه راه به محوریت « زیرساخت های هدایت » اتفاق می افتد..... ۱۲

- ۳.۳.۴ تبعیت علوم پایه و تجربی از علوم انسانی به محوریت زیرساخت های هدایت است..... ۱۳
- ۳.۳.۵ هدایت اصل است و عدم آن یعنی عدم جامعه اسلامی..... ۱۳

بحث در این است که اینکه امروز در اختیار ما قرار دادند، مبتنی بر یک جهان‌بینی است غیر از جهان‌بینی ما. علوم انسانی مثل پزشکی نیست، مثل مهندسی نیست، مثل فیزیک نیست که جهان‌بینی و نگرش نسبت به انسان و جهان در آن تأثیر نداشته باشد؛ چرا، تأثیر دارد. شما مادی باشید، یک جور علوم انسانی تنظیم می‌کنید. علوم انسانی ما برخاسته‌ی از تفکرات پوزیتیویستی قرن پانزده و شانزده اروپاست. قبلا که علوم انسانی‌ای وجود نداشته است؛ آنها آمده‌اند همین اقتصاد را، همین جامعه‌شناسی را در قرن هجدهم و نوزدهم و یک خرده قبل، یک خرده بعد تدوین کردند و ارائه دادند؛ خب، این به درد ما نمی‌خورد. این علوم انسانی، تربیت‌شده و دانش‌آموخته‌ی خود را آنچنان بار می‌آورد که نگاهش به مسائل مبتلابه آن علم و مورد توجه آن علم - چه حالا اقتصاد باشد، چه مدیریت باشد، چه تعلیم و تربیت باشد - نگاه غیر اسلامی است.

بیانات امام خامنه‌ای در دیدار جمعی از اساتید و فضلا و طلاب نخبه‌ی حوزه علمیه قم

۱۳۸۹/۸/۲

اکنون در غرب بر خلاف ادعاهایی که وجود دارد ساینتیک و پوزیتیویسم اصل است. آن روزی که در غرب جامعه‌شناسی شروع شد ابتدا نام آن مکانیک جامعه بود و بعدها شد جامعه‌شناسی. یعنی یک تمدنی بر اساس علوم پایه شکل گرفته بود و همانطوری که یک قطعه مکانیکی را تحلیل می‌کردند جامعه را به همین نحو تحلیل می‌کردند.

« هدایت » برای ما اصل است، اگر هدایت نبود هیچ ارزشی در جامعه نخواهیم داشت.

در اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی ابتدا طبقه‌بندی علوم انسانی را به محوریت «زیرساخت‌های هدایت» عوض می‌کنیم. تغییر طبقه‌بندی علوم انسانی به محوریت «زیرساخت‌های هدایت» باعث تبعیت علوم پایه و تجربی از علوم انسانی می‌شود.

اگر آمدم طبقه‌بندی علوم را به محوریت «زیرساخت‌های هدایت» باز تعریف کردیم، اشرف علوم از منظر تمدن اسلامی و الگوی پیشرفت اسلامی، علوم انسانی می‌شود نه علوم پایه...

بخشی از متن جزوه